

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců JUDr. Milana Podhrázkého, PhD., a Mgr. Ing. Petra Šuránka v právní věci žalobce: **B. M., nar. ...**, bytem U S. 931, M. B., zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Václavské nám. 21, 110 00 Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra - Komisi pro rozhodování ve věcech cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, P. O. Box 155/50, 140 21 Praha 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 9. 2013, č. j. MV-98907-4/SO-2012, o návrhu na přiznání odkladného účinku

t a k t o :

- I. Žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 9. 2013, č. j. MV-98907-4/SO-2012 se přiznává odkladný účinek.**
- II. Žalobci se ukládá zaplatit do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí České republiky – Krajskému soudu v Praze soudní poplatek ve výši 1.000,- Kč za podání návrhu na přiznání odkladného účinku, a to**

na účet Krajského soudu v Praze č. 3703-8729111/0710, VS: 3947002813.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou u Krajského soudu v Praze dne 4. 10. 2013, domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž Komise pro rozhodování ve věcech cizinců zamítla jeho odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 29. 3. 2012, č. j. OAM-6436-28/MC-2010, a toto rozhodnutí potvrdila. Uvedeným rozhodnutím Ministerstvo vnitra rozhodlo v řízení zahájeném z moci úřední o zrušení povolení žalobce k trvalému pobytu na území ČR s odkazem na ustanovení § 77 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) s tím, že žalobce pobýval od 17. 8. 2008 do 1. 3. 2010 mimo území států EU, aniž by prokázal závažný důvod pro takovou nepřítomnost.

Žalobce žalobu doprovodil návrhem na přiznání odkladného účinku, v němž uvedl, že v důsledku napadeného rozhodnutí by byl nucen opustit území ČR, což by představovalo zásadní zásah do jeho života, neboť na území ČR měl povolen trvalý pobyt déle než 15 let a v ČR pobývá jeho matka a též jeho bratr, který je navíc občanem ČR. Žalobce aktuálně nemá jinou možnost, než požádat o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, což jej však neopravňuje k pobytu na území. Zástupci žalobce je přitom z jeho činnosti známo, že vyřízení žádosti o povolení k trvalému pobytu podané prostřednictvím Zastupitelského úřadu v Alžíru trvá více než jeden rok, což dokládá i délka aktuálního řízení o zrušení trvalého pobytu, jež bylo zahájeno již 2. 3. 2010 a úřady v něm byly opakovaně nečinné, za což byly i

„odsouzeny“ usnesením Městského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2011, č. j. 7 A 221/2010-45, a rozsudkem téhož soudu ze dne 8. 2. 2012, č. j. 3 A 109/2011-37. Hrozící újma žalobce je pak nejen nepoměrně větší než újma jiných osob či veřejného zájmu, ale je i újmou nenahraditelnou. Současně by žalobce musel vynaložit nemalé náklady na odjezd z území a v případě vyhovění žalobě i na případný příjezd, jež by následně byly škodou vymahatelnou proti ČR. Přiznáním odkladného účinku by vzniku těchto nákladů šlo zabránit, což by naopak ve veřejném zájmu bylo. Přiznáním odkladného účinku by současně nevznikla žádná újma jiným osobám.

K eventuální argumentaci tím, že k bezprostřednímu opuštění území by žalobce mohl být přinucen teprve v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, žalobce poukazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100, který v obdobné věci zaujal stanovisko, že nelze předpokládat, že cizinec by měl při předcházení vzniku případné nenahraditelné újmy vědomě porušovat zákon o pobytu cizinců a vystavovat se tak riziku uložení správního vyhoštění, jež je pravidelně spojeno i se zákazem pobytu na území ČR. Žalobce dále poukázal i na rozhodnutí Krajského soudu v Plzni a Městského soudu v Praze, jimiž byl v obdobné situaci odkladný účinek žalobě přiznán.

Žalovaný naopak s přiznáním odkladného účinku podané žalobě nesouhlasil. Zdůraznil, že žalobcem odkazovaná rozhodnutí byla překonána usnesením Městského soudu v Praze ze dne 25. 7. 2013, č. j. 3 A 73/2013-50, jímž se Městský soud v Praze vrátil s odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, publikovaný pod č. 234/2012 Sb., k původně zastávanému názoru, že *„v případě zamítnutí žádosti o vydání povolení k pobytu na území České republiky nebo zrušení tohoto povolení fakticky zasahuje do rodinného a soukromého života cizince až případné následné rozhodnutí o jeho správním vyhoštění. Eventuální účast žalobce na projednávání jím podané žaloby je možno řešit vydáním pobytového oprávnění (např. udílením krátkodobých víz podle vízového kodexu, tj. nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 810/2009).“*

Krajský soud v Praze návrh na přiznání odkladného účinku posoudil takto:

Podle § 73 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Zákon tedy v citovaném ustanovení stanoví celkem tři předpoklady:

1. Výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu.
2. Tato újma je pro žalobce nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám.
3. Přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud nepřezkoumává v mezích žalobních bodů žalobou napadené výroky rozhodnutí, jak to musí činit při rozhodování ve věci samé (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), ale zjišťuje jen existenci uvedených zákonných předpokladů. Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku je podle své povahy dočasným rozhodnutím, neboť platí do doby pravomocného skončení řízení ve věci samé, a nelze proto proti němu podat kasační stížnost [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

Tvrdit a osvědčit první z předpokladů pro přiznání odkladného účinku žalobě, tj. že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu, je povinen žalobce, který se přiznání odkladného účinku domáhá svým návrhem; nestačí tak v návrhu toliko poukázat na možnost vzniku újmy. Vznik újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem

napadeného rozhodnutí či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí. Zároveň musí jít o následek určité intenzity, aby jej bylo vůbec možno označit za újmu (zákon hovoří o újmě „nepoměrně větší“, nikoli o pouhé „újmě větší“; to má svou logiku, protože v řízeních s jediným účastníkem, v nichž není vyhověno žádosti účastníka, případně je mu zrušeno či omezeno nějaké oprávnění nebo uloženo opatření či správní trest, na účastníka pochopitelně budou doléhat právní následky negativního rozhodnutí – ať by byly sebmírnější – tíživěji než na veškeré další osoby, kterých se rozhodnutí vůbec netýká).

Dotčený veřejný zájem v případě rozhodování o přiznání odkladného účinku žalobě, je povinen tvrdit a osvědčovat žalovaný. Újmu, jež by měla vzniknout jiným osobám, by měl žalovaný též zmínit, je-li mu z průběhu správního řízení známa. V obou případech však není žalovaný zatížen břemenem tvrzení a břemenem osvědčovacím, neboť soud je oprávněn doklady k osvědčení hrozícího dotčení veřejného zájmu, popř. i práv třetích osob, obstarat i z moci úřední. Neuvede-li žalovaný tyto okolnosti, popř. je neosvědčí, nevede to automaticky k vyhovění návrhu na přiznání odkladného účinku. Pasivita žalovaného však zvyšuje pravděpodobnost, že soud existenci těchto okolností, jež brání přiznání odkladného účinku žalobě, nebude schopen zjistit a návrhu vyhoví. Ať již však soud odkladný účinek přizná nebo ne, může být v důsledku posunu ve skutkových zjištěních soudu rozhodnutí o přiznání odkladného účinku zrušeno (§ 73 odst. 4 s. ř. s.), popř. na základě opakovaného návrhu odkladný účinek přiznán.

V případě žalobce soud shledal hrozbu nepoměrně větší újmy důvodnou, neboť nutnost opustit území ČR a ztráta možnosti fyzického kontaktu s matkou a bratrem může být vskutku citelným zásahem do práva žalobce na rodinný život. Byť příbuzenský vztah s jinými osobami žijícími na území ČR bez určité zvláštní kvality vzájemných vztahů vždy újmu v případě vycestování zakládat nemusí, v tomto případě soud přihlédl k tomu, že neexistují důvody, jež by případnou nižší úroveň újmy žalobce vyvažovaly. Z vyjádření žalovaného a ani z obsahu spisu totiž neplyne jakýkoliv byt i méně intenzivní konkurující veřejný zájem nebo protikladný zájem třetích osob. Pokud jde o výši nákladů vycestování (nijak nespecifikovanou, co do jejich výše a jejich poměru k majetkovým poměrům žalobce), tu soud považuje pouze za argument podružný. Spor tak existuje pouze v otázce, zda tvrzená újma je v přímé příčinné souvislosti s právní mocí napadeného rozhodnutí.

V této souvislosti musí Krajský soud v Praze konstatovat, že právní názor vyslovený v žalovaném zmiňovaném usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 7. 2013, č. j. 3 A 73/2013-50, v podmínkách tohoto řízení nemůže obstát. Jak judikoval Ústavní soud v již zmíněném nálezu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, publikovaném pod č. 234/2012 Sb., cizinec nemá právo na pobyt na území České republiky a nemá tudíž ani nárok na udělení pobytového víza. To se projevuje právě v ustanovení § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců, podle nějž jsou z přezkoumání soudem vyloučena rozhodnutí o neudělení víza s tím, že to neplatí, jde-li o neudělení víza rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie. Podle § 15a zákona o pobytu cizinců se přitom rodinným příslušníkem občana Evropské unie (včetně občanů ČR) pro účely tohoto zákona rozumí jeho a) manžel, b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti, c) dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžela občana Evropské unie a d) nezaopatřený přímý příbuzný ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie. Ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že a) je příbuzným občana Evropské unie shora neuvedeným, pokud

1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý

pobyt, žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,

2. je občanem Evropské unie vyživovaný, nebo

3. se o sebe z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, anebo

b) má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.

Z tvrzení žalobce v žalobě nijak nevyplývá a s ohledem na jeho předchozí (z významné části vynucený zdravotními důvody) několikaletý pobyt v zahraničí je i krajně nepravděpodobné, že by splňoval některou z podmínek uvedených v ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců, pro niž by mohl být považován za rodinného příslušníka občana EU (konkrétně jeho bratra, který je podle jeho tvrzení občanem ČR). Z uvedeného tak nutně plyne, že žalobce by ve vztahu k případnému neudělení víza nezbytného pro účely jeho přítomnosti na území ČR po dobu projednání jeho žaloby byl zbaven možnosti bránit se neudělení víza správní žalobou, v souvislosti s níž by se mohl domoci přiznání odkladného účinku. S ohledem na postavení žalobce tak nelze důvodně mít za to, že jej nijak negarantovaná eventualita případného udělení krátkodobého víza v režimu nařízení č. 810/2009/ES o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) dostatečným způsobem chrání před citelnou újmou v podobě nutnosti vycestování a déletrvající ztrátě přímé realizace práva na rodinný život (zde soud s ohledem na jím doloženou správní praxi plně akceptuje žalobcovo tvrzení o tom, že vyřízení nové žádosti o povolení k trvalému pobytu bude trvat s velkou pravděpodobností déle než jeden rok, tudíž i z tohoto důvodu půjde o újmu významnou). Vlastní možnost udělení krátkodobého víza tudíž v případě cizinců, kteří nejsou rodinnými příslušníky občana EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců, není na překážku aplikaci právního názoru, jenž zastává Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100, a s nímž se ztotožňuje i Krajský soud v Praze.

V případě žalobce proto nadále platí, že po něm nelze spravedlivě požadovat, aby na území ČR pobýval nelegálně a následně se domáhal přiznání odkladného účinku teprve v souvislosti s uloženým správním vyhoštěním a zákazem pobytu (bylo by od soudu ostatně překvapivé, pokud by účastníky řízení pobízela k nezákonnému jednání). V situaci, kdy žalobce nemá za předpokladu respektování právních předpisů ČR k dispozici jiný prostředek pro dosažení ochrany před hrozící újmou, je třeba mít za to, že tato újma je v bezprostřední příčinné souvislosti s právními následky napadeného rozhodnutí a že tedy dostatečně odůvodňuje přiznání odkladného účinku podané žalobě. S ohledem na uvedené soud návrhu žalobce vyhověl.

Ve vztahu k výroku II. je třeba uvést, že zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů v § 4 odst. 1 písm. h) stanoví, že poplatková povinnost za návrh na vydání předběžného opatření vzniká uložením povinnosti zaplatit soudní poplatek. Judikatura přitom dovodila (srov. usnesení NSS ze dne 29. 02. 2012, čj. 1 As 27/2012 – 32, publikované na www.nssoud.cz) že na vznik povinnosti zaplatit soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku je třeba analogicky vztáhnout právní úpravu poplatkové povinnosti za návrh na vydání předběžného opatření. Proto soud žalobci v rozhodnutí o návrhu zároveň vyměřil i soudní poplatek 1.000,- Kč za podání návrhu na přiznání odkladného účinku podle položky 20 Sazebníku, který je přílohou zákona o soudních poplatcích, přičemž splatnost poplatku stanovil podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích do tří dnů od právní moci usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

V Praze dne 22. října 2013

JUDr. Věra Šimůnková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Alena Lébllová